

První meandry řeky a Přírodní park Rokytná

Po opuštění území Jaroměřic nabírá Rokytná svou typickou podobu klikatícího se toku. První výraznější meandry se objevují v místě, kde jsme ukončili předchozí kapitolu – tedy u soutoku s Příložanským potokem. Za zmínku stojí, že těsně před soutokem z řeky Rokytné vedl přibližně 700 metrů dlouhý náhon k mlýnu Královec (viz kapitola Vodní mlýny). Náhon obcházející meandrující tok Rokytné je patrný v terénu i v dnešních dnech, vodu v něm však již nenajdeme. Koryto je vyschlé a silně zarostlé náletovými dřevinami. Samotný tok Rokytné se v rovinaté krajině klikatí mezi poli, obrostlý bujnou zelení. V jeho těsné blízkosti se nachází lom Královec. Nepřístupný, ale velmi působivý kamenolom lze zhlédnout z vyhlídkového místa na jeho vrcholu. Na stráních kolem něj pak najdeme plejádu květeny typické pro nejbližší okolí řeky Rokytné. Kamenolom Královec leží na území obce Příštpo, dalšího z osídlených míst, kterými Rokytná protéká.

Na území obce nalezneme další z mlýnů - Bednářův mlýn, velmi hezky opravený a také první ze dvou vodoměrných stanic na toku řeky. Vodoměrná stanice se nachází v nadmořské výšce 406 metrů a monitoruje průtok a výšku hladiny od roku 1954.

Obrázek 26 Lom Královec

Obrázek 27 Vodoměrná stanice v obci Příštpo

Obrázek 28 Rokytná protékající obcí Příštpo

Obrázek 29 Malý splav v Příštpu

Na území obce Příštpo také začíná hranice Přírodního parku Rokytná, která se nachází mezi zmíněným Bednářovým mlýnem a vodoměrnou stanicí. Přírodní park Rokytná se rozkládá na ploše 27 km² a kopíruje průběh toku Rokytné (včetně některých významných přítoků) v délce překvapivých 35 km. Park vznikl v roce 1978 za účelem ochrany unikátního ekosystému údolí řeky. Oblast je také zařazena na seznam evropsky významných lokalit sítě NATURA 2000. Rozsáhlý park je poměrně málo známý a méně turisticky navštěvovaný. Na jeho území nenajdeme žádný výjimečný bod, který by mohl přilákat velkou pozornost. Přesto má oblast své neoddiskutovatelné kouzlo, spočívající v zachování původní krajiny, kterou vytvořily v dávných dobách ustupující ledovce, jež vymodelovaly údolí řeky lemované skalami.

Obrázek 30 Informační tabule Přírodní park Rokytná

Bezprostředně za obcí Příštpo začíná malebná krajina lemující břehy řeky Rokytne. První významnou dominantu najdete jen pár kroků od konce osídlení obce – je jí skála Justýnka. Přibližně 10 metrů vysoká skála z ortoruly – metamorfované horniny, vzniklé přeměnou původně vyvřelých hornin. Skála je pojmenovaná po dívce, která se zřítla ze skály při útěku před vojákem. Příběh se váže k roku 1645, kdy švédská vojska obléhala nedaleký Sádek a část vojáků se vydala plnit okolní vesnice. Justýnka byla mladá dívka z Příštpa, která se snažila ukrýt v lesích před vojákem na koni. Když doběhla na okraj vysoké skály nad řekou Rokytnou, nešťastně se zřítla do propasti. Pronásledující voják, neznalý terénu, ji pronásledoval a rovněž spadl ze skály. Na paměť této události se skalní útvar nazývá po tragicky zemřelé dívce.

Obrázek 31 Skalní útvar Justýnka

Přibližně po jednom kilometru od Justýnky začíná kolem toku hranice Přírodní rezervace Jedlový les a údolí Rokytné, která je součástí Přírodního parku Rokytná. Rezervace o ploše 47,6 ha je součástí rozsáhlého lesního komplexu smíšených lesů obklopujících střední tok Rokytné pod obcí Příštpo při hranici Kraje Vysočina a Jiho-moravského kraje. Vlastní tok je lemován břehovými porosty a úzkými nivními loukami, na které navazují lesy na prudkých i mírnějších svazích. Území rezervace je útočištěm celé řady význačných druhů rostlin a živočichů, jako jsou sněženka podsněžník, oměj vlčí mor, brambořík nachový, několik druhů perleťovců, netopýři, strakapoudi, čolek obecný, ledňáček říční či skokan štíhlý.

Obrázek 32 Podzim v Jedlovém lese bývá krásně barevný

Území Přírodní rezervace Jedlový les a údolí Rokytne se kryje s územím Evropsky významné lokality Jedlový les a údolí Rokytne, která zahrnuje větší území kopírující údolí Rokytne od Příštpa až k zákrutu západně od Pul-kova. Plocha evropsky významné lokality je 375 ha a tvoří přirozený celek listnatých lesů dubohabřin na svazích údolí a přilehlých výšinách tvořených drobnějšími skalními útvary.

Na hranici evropsky významné lokality nalezneme jedno z dalších známých míst oblasti, a to Spálený dub. Památkově chráněný strom, vysoký přes 30 metrů, s obvodem přes 600 centimetrů, jehož zvláštností je obří díra v kmeni, ve které se snadno skryje i několik dospělých osob.

Obrázek 33 Spálený dub

V meandru, kterým končí hranice evropsky významné lokality, nalezneme nepatrné pozůstatky původního hrádku Půlkov. Zapomenutý hrádek, nacházející se na nevysokém skalním výběžku v údolí říčky Rokytné byl znovu objeven teprve v 80. letech 20. století. O jeho historii není nic známo, pravděpodobně souvisel s některou ze zaniklých vesnic v blízkém okolí. Jeho existenci a rozsah lze dnes spíše odtušit z terénu porostlého vegetací a z drobného pozůstatku zděné hradby.

Obrázek 34 Jeden z meandrů v oblasti před Pulkovem

Obrázek 35 Poslední pozůstatky středověkého hradiště Půlkov

Přibližně kilometr po proudu najdeme pozůstatky původního Pulkovského mlýna, ze kterého se zachovala jen část původních zdí a náhon, kterým stále protéká voda.

Oblast Pulkova patří k nejvíce izolovaným oblastem kolem řeky Rokytné. Právě tato izolovanost jej však činí v dnešní době výjimečnou a krásnou. Nádherné louky obklopené lesy, které spojuje tok Rokytné, vytvářejí velmi příjemnou krajinnou kompozici. Dle sdělení místních obyvatel řeka i náhon přetékali životem ještě před povodněmi v roce 2024. Rokytná i náhon byli útočištěm zejména raků a ostroretek. Po povodních však došlo k zanesení toku a život v této části řeky prakticky vymizel a ani po roce od zmíněných událostí se nedostala řeka do předchozí rovnováhy. Za zmínku stojí, že řeka v těchto místech opouští směřování směrem na jih a nabírá východní směr, který si udrží po dalších 35 km až po Moravský Krumlov.

Obrázek 36 Splav u Pulkovského mlýna

Obrázek 37 Náhon do Pulkovského mlýna je stále udržovaný